STOL glasilo
delavcev
industrije pohištva Stol Kamnik
leto XXIV
november 1977
št. 11

Ko se je rojevala naša republika

Štiintridest let mineva od dne, ko so se v Jajcu v dneh 29. in 30. novembra 1943 jugoslovanski narodi enoglasno izrekli za graditev nove ljudske oblasti po načelu samoodločbe narodov in narodnosti Jugoslavije, brez tujega vmešavanja v naše notranje zadeve.

Ta dan so bili postavljeni trdni temelji države, ki je danes v svetu poznana kot bratska, enakopravna in neodvisna skupnost narodov.

29. november je datum, ki je vpisan v našem državnem grbu, datum, ko se je rojevala nova Jugoslavija.

Dokončni udarec vsem tistim, ki so upali, da bo Jugoslavija morda le krenila po poteh Kraljevine, ko je bil delavec brezpravno orodje kapitalista, pa je bil napravljen 29. novembra 1945. Tedaj je ustavodajna skupščina razglasila Jugoslavijo za republiko.

Nova država je dobila ime FEDERATIVNA LJUDSKA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA. Ob sprejetju nove ustave leta 1963 pa se je preimenovala v SOCIALISTIČNO FEDERATIVNO REPUBLIKO JUGOSLAVIJO.

Zato praznujemo dan republike, dan naše države, ki je v kratkem obdobju od svojega rojstva do danes doživela razvoj, ki mu ni primerjave v zgodovini.

Dan republike sta le dve besedi, vendar tako lepi in polni. Ponazarjata darovana življenja naših partizanov, ponazarjata neodvisnost Jugoslavije. V teh besedah je praznik, ki ga praznujemo s ponosom v prsih.

Praznujemo dan republike z odločno željo, da bi kmalu izbojevali vse tisto, kar naša družba nujno potrebuje: temeljito in učinkovito samoupravljanje. Boriti se moramo, da bi bil zakon o združenem delu čimpreje uresničen in bi naš delovni človek lahko dokončno odločal, o vsem, kar ustvarja.

Stolovim delavcem ob 29. novembru - dnevu republike iskrene čestitke

Dela za novi stanovanjski blok na Duplici, v katerem bo 38 stanovanj za naše delavce, tečejo h kraju. Vseljiv bo v začetku prihodnjega leta. Moderna stanovanjska stavba, katere posnetek je levo, že dobiva dokončen izgled in se bo lepo vklopila v stanovanjsko naselje na Duplici.

Ob Dnevu republike in skorajšnji sklenitvi delovnega leta se vedno ozremo v mesece, ki so minili in potegnemo črto pod napori, ki so bili vloženi za dosego začrtanih planov.

Poleg mnogih drugih delovnih uspehov, ki jih je zabeležil Stolov kolektiv v letošnjem letu, bo tudi novi stanovanjski blok-dvojček.

Novih sodobnih stanovanj bodo najbolj veseli naši delavci, ki že težko čakajo na vselitev, v ponos pa bo vsemu delovnemu kolektivu.

C. Sivec

Periodični obračun za obdobje januar—september 1977

Po obračunu rezultatov v devetih mesecih poslovnega leta 1977 ugotavljamo primerno poslovno uspešnost. Rezultati sicer niso tako ugodni, kot smo jih izkazovali ob polletnem obračunu, vendar je bilo to tudi pričakovati. Na eni strani je tretji kvartal že praviloma slabši zaradi padca realizacije v poletnih mesecih (julij, avgust, september), na drugi strani pa soupada v to obdobje rekonstrukcija stolarne z izpadom proizvodnje. S tem je tudi bistveno nižji izvoz v avgustu in septembru.

Proizvodnja in realizacija dosegata sprejete planske vrednosti, stroški poslovanja so v primernem porastu glede na povečani obseg realizacije, amortizacijo smo obračunali visoko nad predpisano minimalno (z indeksom 253). Boljši je tudi izkoristek in struktura delovnega časa, znatno je boljša produktivnost dela; s tem smo v STOLU dosegli za 36 % večji dohodek.

Začasna periodična delitev dohodka in čistega dohodka kaže, da smo ustvarili dohodek, ki je v celoti pokril vse visoke samoupravno dogovorjene obveznosti ter davke in prispevke z dohodka in čistega dohodka. Za lastni poslovni sklad je po tem obračunu sicer ostalo relativno malo ostanka dohodka, na kar vpliva mnogo faktorjev, ki jih bomo skušali ugotoviti v tem povzetku analize poslovanja.

Tabelarni prikaz nazorno ponazarja sliko dosežkov poslovanja in delitev dohodka, kot smo jo ugotovili in potrdili:

Angažiranje vseh tvorcev v proizvodnem in prodajnem delu je bilo očitno uspešno pri doseganju takšnega obsega poslovanja. Vendar ko ugotavljamo uspešnost poslovanja, merimo to z rezultatom, izraženim v dohodku, čistem dohodku in končno v ostanku čistega dohodka za lastni razvoj. Mnogo je faktorjev, ki na ta rezultat vplivajo, med najpomembnejšimi, ki so tudi še v tem obdobju negativno vplivali na rezultat, je visoka vrednost neplačane realizacije. Ta namreč sliko uspešnosti, ki jo ugotavljamo po prikazani fakturirani realizaciji, znatno poslabša.

Tako znašajo terjatve, ki zmanjšujejo dohodek ob koncu septembra še din 16.462 tisoč. Pri tem gre za sicer objektivne vzroke, na katere težko vplivamo in jih s težavo odstranjujemo, vendar smo v prodajni in finančni službi izvedli in še izvajamo hitre ukrepe, da bi se stanje do konca leta moralo bistveno izboljšati.

Ob tem je potrebno poudariti, da TOZD TRGOVINA nosi vsa zmanjšanja dohodka iz naslova neplačane realizacije na domačem trgu, kar znaša 11.897 tisoč dinarjev), eden od osnovnih vzrokov, da po tem obračunu tudi izkazuje izgubo. Analiza teh vzrokov je opravljena in kaže, da z določenimi popravki v sistemu obračuna že po tem stanju ne bi izkazovala izgubo. Poleg tega TOZD TRGOVINA obračunava amortizacijo, ki je 5,3-krat večja od minimalne (to je za 2,6 milijona din).

Izguba je bila izkazana tudi v TOZD MOTNIK, vendar je potrebno poudariti, da je izguba izkazana le zaradi nedodelanosti dohodkovnih odnosov, oz. ugotavljanja vrednosti interne realizacije po dogovorjeni metodologiji.

Tozd 2 ne dosega planirane realizacije 100 % zaradi visoke planske vrednosti realizacije: ta je vključevala 6 % povišanje cen za celo leto 1977, medtem ko smo uspeli povišati cene šele v avgustu. Ob upoštevanju tega bi tudi tozd 2 dosegel indeks nad 100 %.

DSSS izkazuje za 6 % nižjo realizacijo kot smo planirali z ozirom na to, da je del stroškov prenesenih neposredno na tozde.

V tem obdobju smo znatno povečali stroške poslovanja, na eni strani se je že močno izrazilo povišanje cen surovin in materiala (porast za 39 %), na drugi strani pa tudi splošni stroški poslovanja rastejo prehitro (porast 29 %), kar je zlasti potrebno upoštevati, oz. vplivati na vseh ravneh na njihovo zmanjšanje.

Ne nazadnje ugotavljamo bistveno premočan porast vseh obveznosti, ki očitno premočno bremenijo dohodek, oz. s tem onemogočajo primerno rast iz sredstev, ki ostajajo temeljnim organizacijam proizvodnje za lastni razvoj.

Mnogo je vseh vzrokov, ki vplivajo na ugotovitev in delitev dohodka. Z rezultati po tem obračunu sicer ne moremo biti povsem zadovoljni; do konca poslovnega leta je ostalo še malo časa, vendar odkrivanje vzrokov pomeni tudi možnost njihove odstranitve, za kar si mora prizadevati vsak v okviru svojih možnosti. Tako bomo tudi opravičili povišanje osebnih dohodkov za zadnje mesece, ki je pogojevalo možnost izboljšanja poslovnega rezultata do konca leta 1977.

N. Irt

Ugotovitev celotnega prihodka po plačani realizaciji ter delitev dohodka in čistega dohodka za obdobje I.—IX. 1977

v 000 din

	I.—IX. 1976	I.—IX. 1977	Indeks I.—IX. 1977/1976
1. CELOTNI PRIHODEK	444.857	616.467	139
2. PORABLJENA SREDSTVA	314.632	438.686	139
— materialni stroški	295.032	417.519	142
— amortizacija — skupna	19.600	21.167	108
3. SKUPNI DOHODEK	130.225	177.781	137
— del skup. dohodka za obresti	2.200	3.151	143
4. DOHODEK	128.025	174.630	136
— izguba	4.816	2.157	45
5. SKUPAJ	132.841	176.787	133
— Razporeditev del. doh. na davke in prisp. ter druge stroške poslovanja (članarine zav. premije, bančne stroške itd.)	10.109	23.939	198
— Del doh. za delov. skupnost	34.223	33.268	97
6. ČISTI DOHODEK	86.509	119.580	138
— Del čistega dohodka za OD	69.617	88.994	128
— Skupni skladi	16.892	30.586	181
Od tega po delitvi v letu 1977			
— del za stanovanjsko izgradnjo		6.008	
— del za neposr. svobod. menj. dela (SIS)		8.892	
— del za skup. porabo (z družb. prehrano)		7.437	
— del za načrtovanje hitr. razvoja		3.214	
— del za posojilo po predp. DPS		575	
— del za rezervni sklad		544	
— del za poslovni sklad — lastni		3.916	

DOSEGANJE REALIZACIJE POSAMEZNIH TOZD

skupno fakturirana realizacija po bruto tovarniških cenah

TOZD	Planirano I.—IX. 1977	Doseženo I.—IX. 1976	Doseženo I.—IX. 1977	Indeks 3:2	Indeks 3:1
1	201.454	184.265	233.471	127	116
2	107.242	90.189	105.216	117	98
3	8.603	6.493	12.090	186	141
4	10.284	10.464	11.776	113	115
9	233.667	150.064	258.837	(172)	111
8	7.391	6.943	9.106	131	123
DSSS	38.481	34.221	36.004	105	94

S konference Zveze komunistov v Stolu

25. 10. 1977 je bila v kulturnem domu na Duplici volilna konferenca članov ZK v naši delovni organizaciji.

Do današnje konference je bila organizacijska oblika delovanja ZK naslednja: štiri OO ZK

17-članska konferenca, ki je imela naslednje izvršilne organe:

7-članski komite,

3-člansko komisijo za organiziranje in razvoz ter kadrovska vprašanja,

V Borovu je bila 2. in 3. novembra zvezna proslava ob 30-letnici izhajanja glasil v organizacijah združenega dela.

Proslava je bila zato v Borovu, kjer tu izhaja naš najstarejši tovarniški časnik. Prvi dan so predstavniki glasil iz cele Jugoslavije za okroglo mizo izmenjali delovno izkušnje in se pogovorili o problemih, zvečer pa je bila otvoritev razstave glasil. Ogromni panoji so bili obloženi z naslovnicami 1500 glasil, ki izhajajo v državi. Prostor, ki je bil odmerjen za slovenska glasila, je bil kar pretesen. Tudi naša tovarna je bila zastopana.

Naslednji dan je bila v Domu kulture slovesna seja, na kateri sta govorila predsednik zveze sindikatov Jugoslavije Mika Špiljak in predsednik zveze novinarjev Jugoslavije Milutin Milenković. Podelili so tudi priznanja glasilom, ki najdlje izhajajo. Iz Slovenije je dobil to priznanje jeseniški Železar, ki s prekinitvijo med vojno izhaja že od leta 1937.

Slovesnost je lepo uspela. Iz naše ožje domovine se je je udeležilo 35 urednikov in novinarjev. S tovariši so jo ocenili kot koristno in spodbudno za podobna srečanja tudi v prihodnje. S srečanja so poslali brzojavno čestitko tovarišu Titu, ki je v Borovo poslal svojo sliko z lastnoročnim posvetilom: Bralcem tovarniškega tiska Jugoslavije, Josip Broz Tito, 2. 11. 1977.

C. Sivec

3-člansko komisijo za družbenoekonomske odnose LO in DS,

3-člansko komisijo za idejnopolitična vprašanja in izobraževanje.

V dveletnem mandatnem obdobju je bilo sprejeto v OO ZK 9 novih članov. Izključeni so bili 4 člani ZK.

V teh dneh so bile izvedene volilne konference v vseh OO ZK. Izvolili smo nova vodstva in delegate v še ostala organizacijska telesa ZK po dogovorjenem ključu. S formiranjem novih TOZD se je temu primerno organizirala tudi OO ZK in je današnje stanje naslednje:

OO ZK TOZD 1, 10 članov —
od tega ženske 0, moški 10,
OO ZK TOZD 2, 12 članov —
od tega ženske 5, moški 7,
OO ZK TOZD 3, 14 članov —
od tega ženske 3, moški 11,
OO ZK TOZD 5, 9 članov —
od tega ženske 0, moški 9,
OO ZK TOZD 9, 12 članov —
od tega ženske 3, moški 9,
OO ZK DSSS, 31 članov —
od tega ženske 6, moški 25.
SKUPAJ: 88 članov —
od tega žensk 17, moških 71.

Predlagano je bilo, da to organizacijsko obliko potrdi tudi ta konferenca in se naj temu sklepu primerno oblikujejo člani.

7. ČLEN

Konferenca ZK šteje 21 članov, ki jo izvolijo OO ZK po naslednjem ključu:

OO ZK TOZD 1 — 4 člane
OO ZK TOZD 2 — 4 člane
OO ZK TOZD 3 — 3 člane
OO ZK TOZD 5 — 2 člana
OO ZK TOZD 9 — 2 člana
OO ZK DSSS — 6 članov

14. ČLEN

Komite je izvršilni organ konference ZK v delovni organizaciji. Komite, ki ga izvoli konferenca med svojimi člani, šteje skupaj s sekretarjem 9 članov.

V izhodiščih poročila bi se naslanjal na statut ZKS, ki v svojih uvodnih členih citira: ZKS in njeni člani so združeni v ZKJ na podlagi skupnega programa boja za uresničevanje zgodovinskih in neposrednih interesov ter vodilne družbene vloge delavskega razreda v socialistični revoluciji, obrambi njenih pridobitev in svobodoljubnih, socialističnih teženj narodov in narodnosti Jugoslavije. Ne bi opisoval še nalog in ciljev ZKS in družbenih osnov za delovanje ZK, temveč bi se dotaknil in poskušal oceniti, do kam smo uspeli priti v DO v našem življenjskem okolju posamezni člani ZK, OO ZK, konferenca, komite in komisije konference ZK.

Akcijski program je vseboval:

Aktivnost v zvezi jubilejev tov. Tita in 40-letnice ZKS — uspešno realizirano. Organizatorjem in realizatorjem slavnostnega zbora ZK, ki je bil organiziran ob jubilejih, 40 let KPS, 40 let vodenja tov. Tita na čelu ZKJ in 85-letnica rojstva tov. Tita, še enkrat priznanje.

Na taki ravni s še bolj izpopolnjenim programom tudi v bodoče manifestirajmo in izkažimo našo zavest, komu pripadamo.

Udeležili smo se regijskih in občinskih proslav na Čebinah in v Titanu. Zastopniki so se vključili, članstvo bi se moralo bolj polnoštevilno.

Nadaljevanje na 4. strani

Nadaljevanje s 3. strani

Nenehno utrjevanje socialistične zavesti na vseh ravneh. Globalna ocena je pozitivna.

Nenehno usposabljanje članov ZK, da bodo ustvarjalni in usposobljeni usmerjati in voditi delovne ljudi se je izvajalo po programu izobraževanja.

Teme:

Zakon o združenem delu.

Predavanje tov. Tita slušateljem politične šole v Kumrovcu »Borba in razvoj KPJ med obema vojnama«.

Vloga Jugoslavije v mednarodnih odnosnih (neuvrščeni, evropska varnost in sodelovanje, delovanje v OZN) — je obdelana.

Večina članov se udeležuje predavanj. Posamezniki pa, kot na ostalih področjih delovanja, odstopajo od splošnih norm lika komunista. Predlagam, da OO ZK o tem razpravljajo, da se utrdi disciplina in okrepi ugled organizacije, posebno v teh dneh, ko so aktivirane vse oblike delovanja ZK v predkongresnem obdobju.

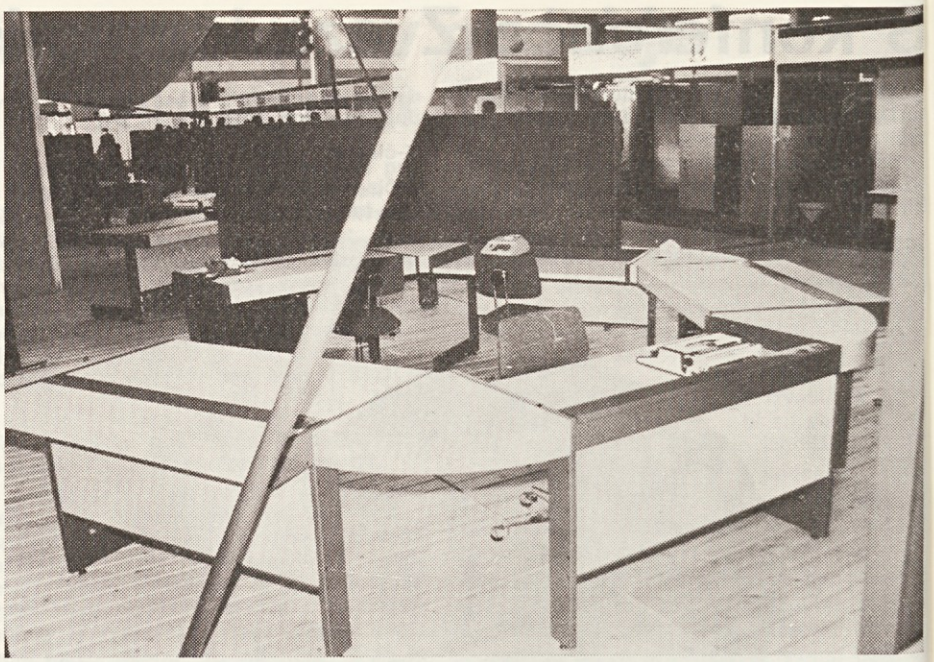
Utrjevanje in ohranjevanje tradicij revolucionarnega boja, zlasti humanih in kulturnih vrednosti, ki so se oblikovale med borci in graditelji socializma. To bi ocenil bolj kritično in negativno. Večina članstva ZK še ne posveča tem smerem dejavnosti dovolj pozornosti in se ne udeležuje polnoštevilno raznih proslav, manifestacij in drugih javnih oblik delovanja pri utrjevanju in ohranjevanju tradicij revolucionarnega boja. Kaj šele, da bi spontano mobilizirali množice in jih spodbudili k sodelovanju. Res je, da smo si uredili v naši družbi boljše in lepše življenjske pogoje, da smo postali bolj ležerni in da spremljamo vsa dogajanja z modernimi sredstvi obveščanja, a vseeno bo tudi na tem področju treba najti ustrezno obliko bolj aktivne angažiranosti članstva ZK. Če ne bomo kos tem nalogam, se lahko zgodi, da bodo prevzemali vajeti v roke drugi sloji in ne ZK. V vseh programih OO ZK je zabeleženo, da naj krepimo obrambno sposobnost delovnih ljudi proti vsem, kar je tuje in bi hromilo graditev samoupravne socialistične družbe. Aktivnost članov ZK na tem področju je čutiti in to v vseh komponentah dejavnosti. Zopet ponavljam, da naloge na tem področju niso razdeljene na vse člane ZK. Nekateri nosijo levji delež bremena, a posamezniki životarijo. Ocena za načelo, da naj bo članstvo ZK aktivno na vseh področjih dejavnosti v naši družbi, je za večino članov ZK v DO pozitivna.

Povezovanje s sindikalno organizacijo, samoupravnimi organi, mladinsko organizacijo, predstavniki KS, ZB, SZDL, posebno z raznimi športnimi organizacijami je bilo plodno in na vidni ravni, kar je jamstvo krepitve obrambne sposobnosti delovnih ljudi.

Naše vrste s sprejemanjem novih članov se počasi krepijo. Rezultati so vidni. Sprejem 9 članov je premik v pozitivno smer. A s tem ne smemo in ne moremo biti zadovoljni. Imamo napredne, našim idejam in našemu programu predane člane delovne skupnosti, ki vedo in z razumevanjem sprejemajo in izvajajo naloge, ki so začrtane v programih naše samoupravne socialistične družbe. Toda nismo jih znali organizacijsko povezati v OO ZK. Res je še nekaj vpliva minulih let, ko je bil osip članstva ZK v DO zelo velik. A ta vpliv v DO slabi. S pravilno in budno kadrovsko politiko na vseh nivojih delovanja v DO se stanje z dneva v dan izboljšuje in normalizira. Seveda bo tudi v bodoče pri kadrovanju še veliko problemov in skrb organizacij ZK na tem področju naj bo nenehna. Kadrujmo strokovno sposobne, naši samoupravni socialistični družbi predane ljudi, ki bodo poleg strokovnosti vključevali na delovnem področju tudi normative samoupravnih odnosov in jih s svojim vplivom krepili.

V normativih samoupravne socialistične družbe so citirane gospodarske naloge. V DO po TOZD so se člani vidno sporijemali z dnevnimi nalogami in sodelovali pri reševanju nalog s samoupravnimi organi in vodstvom DO. Rezultati tega sodelovanja so vidni. Včasih je le pri posameznikih čutiti občutek zaprtosti. Brez vključevanja v reševanje vzporednih struktur naše družbene ureditve ne pričakujemo pozitivnih rezultatov.

Delovni ljudje z zanimanjem spremljajo in se aktivno vključujejo v vsa dogajanja pri krepitvi naših začrtanih družbenih norm. Zelo kritično pa ocenjujejo razna nepoštena dogajanja in odstopanja nekaterih posameznikov, ki jim ni mar, kako se obračajo in plemenitijo dosežki uspehov delovnih ljudi širom po naši domovini. Do prestopnikov bo treba imeti bolj odločen odnos in jih usmeriti čimprej na pot, katero si je začrtala naša samoupravna socialistična družba.

Letošnji zagrebški Interbiro je za nami. V spominu so nam ostali najnovejši dosežki na področju pisarniške avtomatizacije ter dobri, praktični in lepi dosežki za opremljanje pisarniških prostorov.

Stolovo novo pisarniško pohištvo je preseglo vsa pričakovanja. Ob naši novi opremi so se ustavljali strokovnjaki in drugi. Vsi so si bili edini, da je nova Stolova pisarniška oprema poseben dosežek po oblikovni, konstrukcijski in uporabni plati. Da je to res, pričajo številni kupci, ki se že oglašajo na naših prodajnih mestih in hočejo pri opremi pisarniških prostorov uporabiti novo pisarniško opremo.

Upravna stavba bo kmalu pripravljena za vselitev. Trenutno v tovarni izdelujemo opremo za posamezna nadstropja, na stavbi pa tečejo vzporedno z drugimi obrtniškimi deli montaže stenskih in stropnih oblog.

Aktivno delo članstva ZK, OO ZK in komiteja konference pri izvajanju zakona o združenem delu lahko ocenimo pozitivno. Člani ZK so bili nosilci vseh akcij in združeni s sindikalno organizacijo in samoupravnimi strukturami sodelujejo pri izvajanju nalog in nadaljujejo graditev in krepitev samoupravnih socialističnih odnosov. Formiranje novih TOZD je formalno izvedeno. V javni razpravi je osnutek samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji. Koordinacijski odbor in komisije aktivno delajo in usklajujejo osnutke samoupravnih sporazumov: o oblikah združevanja dela in sredstev, dohodkovnih odnosih, delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, planiranje, medsebojna razmerja.

Tov. Bavčarju, dosedanjemu sekretarju komiteja, so udeleženci podarili knjigo za uspešno vodenje komiteja in njegovo dosedanje aktivno delo v ZK.

Veliko energije so člani ZK vložili v evidentiranje kandidatov za delegate v SIS, vodstva in organe ZK, sindikalno organizacijo in druge samoupravne organe. To naj bo naloga članstva in organizacij ZK tudi v bodoče.

Čutiti je bilo tudi vsebinsko okrepljeno informiranost delovnih ljudi preko Glasila, Informatorja in zapisnikov samoupravnih organov. Z dobrim, pravočasnim in vsebinsko smiselnim informiranjem se izvede marsikdaj še tako zapletena naloga. Zato tudi v bodoče krepimo organizacijske oblike informiranja.

Povezava DO v sestavljeni organizaciji dela UNILES je povezana tudi organizacijsko. Pri Unilesu je formirana konferenca ZK in svet ZK. Svet je na svojih sejah razpravljal o nadaljnjih nalogah te organizacijske tvorbe, ki še ni zaživela. V pomanjkanju strokovnega kadra se zrcali tudi uspešnost delovanja.

Integracijska povezava na relaciji Motnik in Sloga Moste je dosegla zavidljive uspehe v korist sodelavcev celotne DO, naložba vseh samoupravnih organizacijskih faktorjev, strokovnih in materialnih je upravičila svoj namen pred celotnim članstvom delovne skupnosti.

Povezanost med OO ZK, komitejem DO in komitejem občinske konference je bila preko vse mandatne dobe na dobri ravni.

Od 22. 2. 1977, ko se je formirala konferenca ZK v DO, je imel komite 8 sej, konferenca pa ima danes drugo zasedanje. Kako uspešno so delovale komisije konference, bodo poročali predsedniki komisij. Kaj je razpravljal komite na svojih sejah, je navedeno v poročilu.

O gospodarjenju v delovni organizaciji je za tretje trimesečje poročal glavni direktor.

Kljub kritični oceni bi izrekel mnenje, da smo imeli preko mandatnega obdobja vidne uspehe.

Zahvaljujem se vsem sekretarjem OO ZK, članom komiteja in članom komisij za vloženo delo. Predstavnikom sindikata, mladine, samoupravnih organov, predstavnikom ostalih družbenopolitičnih in športnih organizacij prav lepa hvala za uspešno sodelovanje. Vodstvu DO in vodjem TOZD še prav posebna zahvala za uspešno vodenje gospodarskih nalog po začrtanih poteh naše samoupravne socialistične družbe.

Novoizvoljenim sekretarjem OO ZK, komiteja in organom konference pa želim veliko delovnih uspehov.

*

Opravljene so bile volitve za sekretarja, namestnika in člane komiteja konference, za predsednika in člane komisije za organiziranje in razvoj ter kadrovska vprašanja, za predsednika in člane komisije za družbenoekonomske odnose in samozaščito, za predsednika in člane komisije za idejnopolitična vprašanja in izobraževanje. Sprejet je bil

SKLEP:

a) za sekretarja, namestnika in člane komiteja konference so izvoljeni:

1. Jeglič Anton — sekretar
2. Plevel Peter — namestnik
3. Flis Maks — član
4. Bavčar Boris — član
5. Razdevšek Milan — član
6. Bertoncelj Peter — član
7. Jerman Peter — član
8. Blazinčič Ivo — član
9. Horvat Ervin — član

b) za predsednika in člane komisije za organiziranje in razvoj ter kadrovska vprašanja so izvoljeni:

1. Brank Franc — predsednik
2. Bertoncelj Peter — član
3. Suhadolc Rado — član

c) za predsednika in člane komisije za družbenoekonomske odnose in samozaščito so izvoljeni:

1. Irt Nada — predsednik
2. Vavpetič Konrad — član
3. Kerec Franc — član

d) za predsednika in člane komisije za idejnopolitična vprašanja in izobraževanje so izvoljeni:

1. Švigelj Alojz — predsednik
2. Rogelj Janez — član
3. Švajger Boris — član

e) za člane konference UNILESA so izvoljeni:

1. Jeglič Anton
2. Bertoncelj Peter
3. Škrinjarič ing. Zvone
4. Plevel Peter
5. Flis Maks
6. Horvat Ervin

f) za delegata konference ZK DO v odboru SLO in DS v DO je izvoljen Jeglič Anton.

g) za praporščaka sta izvoljena:

1. Tušek Jože
2. Bavdek Jože

h) za koordinacijo ZK in ZSMS v DO STOL je izvoljen Demšar Boris.

Sekretar komiteja:
B. Bavčar

Pred sprejemom samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v tozdih

Smo tik pred referendumom, na katerem bomo sprejemali samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v posameznih temeljnih organizacijah. Prav je, da se še preko Glasila seznanimo s pomenom tega samoupravnega sporazuma, ki ga doslej v praksi sploh še nismo imeli. Zakon o združenem delu namreč nalaga, da morajo delavci ki delajo v temeljni organizaciji sprejeti poseben sporazum, to je sporazum o združevanju dela delavcev, ki je po svojih značilnostih popolnoma nov samoupravni akt.

Za boljše razumevanje samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev si moramo ogledati pomen tega akta za organiziranje temeljne organizacije in za združevanje dela delavcev v določeno obliko združenega dela.

Organiziranje temeljne organizacije se opravi po določenem postopku, ki je predpisan z zakonom. Najprej sprejmejo delavci sklep o organiziranju temeljne organizacije. Ko postane ta sklep veljaven, delavci ne sprejmejo statuta temeljne organizacije, kot je bilo to doslej, ampak si s sklepom o organiziranju temeljne organizacije pridobijo sposobnost skleniti samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev. Temeljna organizacija se ne more konstituirati, če ni sklenjen samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev, kajti vsi postopki in vsi sklepi, na katerih naj sloni konstituiranje temeljne organizacije, izhajajo ne samo iz zakona o združenem delu, ampak tudi in predvsem iz samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev.

Torej je samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev prvi samoupravni akt v nastajanju temeljne organizacije. Prvi je zaradi tega, ker ureja dejavnost temeljne organizacije in osnove družbenoekonomskih razmerij delavcev v temeljni organizaciji. Z drugimi besedami, s samoupravnim sporazumom o združevanju dela delavcev se urejajo tista temeljna razmerja, ki se morajo vzpostaviti zato, da temeljna organizacija lahko nastane in se kasneje temeljna razmerja še dograjujejo in dopolnjujejo z drugimi samoupravnimi splošnimi akti. Kot rečeno, se z omenjenim sporazumom v načelih določi dejavnost temeljne organizacije, osnove za urejanje družbenoekonomskih razmerij, temelji delovnih razmerij in način obveščanja delavcev. Ta akt ima torej konstitutivni pomen.

Pomen samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev najbolje spoznamo, če si ogledamo njegovo uporabo oziroma obveznosti, ki iz sporazuma izhajajo. Delavci, ki v določenem roku s posebno osebno izjavo ne sprejmejo sporazuma, jim preneha delovno razmerje po samem zakonu o združenem delu (216. člen). Zakaj? Delavcu preneha delovno razmerje zato, ker izrecno zavrača s tem, ko ne podpiše posebne izjave, da bo samoupravni sporazum spoštoval ter vnaprej pove, da se odreka pravicam, ki mu gredo po samoupravnem sporazumu in da tudi ne bo izvrševal dolžnosti, ki mu jih samoupravni sporazum nalaga. Samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev namreč obvezuje samo tiste delavce, ki so ga zavestno sprejeli. To izhaja iz 126. člena ustave SFRJ. Po prejšnjih predpisih, predvsem po zakonu o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu je samoupravni sporazum, ki je bil vezan na posebne osebne delavčeve izjave (podpisi) veljal tudi za tiste delavce, ki v določenem roku niso dali pismene izjave in tudi niso dali izjave, da bodo zaradi tega, ker se s samoupravnim sporazumom ne strinjajo, prenehali z delom. Ker pa je bil zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu sprejet pred ustavo, je zakon o združenem delu to neskladje med zakonom o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu in ustavo popravil, kajti, ponavljam, da po ustavi velja sleherni samoupravni sporazum samo za tistega delavca, ki je samoupravni sporazum sprejel.

Delavec združuje svoje delo z drugimi delavci torej takrat, kadar osebno pismeno izjavi, da sprejema samoupravni sporazum o združevanju dela. Delavec, ki izjave ne podpiše, dela ne združuje in mu zaradi tega tudi preneha delovno razmerje in ne more več ostati v temeljni organizacij, v kateri drugi delavci svoje delo medsebojno združujejo.

Naslednja značilnost samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev je, da delavec, ki da pismeno izjavo o tem da sprejema samoupravni sporazum, združuje z drugimi delavci svoje delo in si s tem pridobi pravico delati z družbenimi sredstvi in vse nadaljnje pravice, ki izhajajo iz dela, to je pridobivanje dohodka, delitev dohodka in pridobivanje osebnih dohodkov.

Samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev ni samo samoupravni normativni akt, ampak je dosti več: s tem aktom so določeni temlji družbenoekonomskih razmerij v temeljni organizaciji, določena pa je tudi delavčeva vloga v teh razmerjih.

V družbenoekonomskih razmerjih niso zaobsežene samo pravice in dolžnosti delavcev, ki izhajajo iz dela in delovnih razmerij, ampak so določene tudi pravice in dolžnosti delavcev samoupravljalcev, to je delavčevo obnašanje v združenem delu. Zato ima samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev poleg normativnih lastnosti v določenem smislu tudi lastnost samoupravne listine združenih delavcev.

Iz opisanih lastnosti samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev in iz pomena, ki ga ima za konstituiranje temeljne organizacije, izhaja tudi njegovo razmerje do ostalih samoupravnih aktov v temeljni organizaciji. Vsi samoupravni akti v temeljni organizaciji, ki podrobneje opredeljujejo v samoupravnem sporazumu o združevanju dela delavcev, določajo načela in osnove, morajo biti usklajeni s tem samoupravnim sporazumom, pa tudi z zakonom, družbenimi dogovori in drugimi samoupravnimi sporazumi, h katerim pristopa temeljna organizacija ali v delovno organizacijo združene temeljne organizacije. To izhaja iz zakona o združenem delu.

Ko bomo sprejemali statut temeljne organizacije, bi morali nekatera določila iz samoupravnega sporazuma o združevanju dela vnesti tudi v statut, precej načel pa bo v statutu podrobneje opredeljenih, vendar ne bo smelo biti nobeno določilo v nasprotju s samoupravnim sporazumom o združevanju dela.

Iz vsega opisanega izhaja, kako pomemben je samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev, kajti ta samoupravni sporazum je osnovni akt temeljne organizacije in samo ta akt ima značaj samoupravnega sporazuma, ki se sprejema v temeljni organizaciji za temeljno organizacijo. Vse ostale samoupravne sporazume bodo delavci v temeljni organizaciji sprejemali skupno z ostalimi delavci v drugih temeljnih organizacijah, vsi pa bodo morali biti usklajeni s samoupravnim sporazumom o združevanju dela delavcev.

K. Vavpotič

»Ne naju slikat'!« sta rekli naši telefonistki ob novi telefonski centrali v pritličju upravne zgradbe. Vendar je bilo opaziti, da ne mislita resno. Nastal je ta posnetek, na katerem se vidi, da je delo pri številnih telefonskih povezavah, ki je prej predstavljalo že resen problem, močno olajšano. Moderna telefonska centrala zmore nagle povezave z vsem svetom, ko ji strežejo spretne roke.

OBČNI ZBOR DITA

Potekel je mandat upravnemu odboru DIT. Občni zbor je po tradiciji združen z ogledom sorodne tovarne. Tako je bilo tudi 30. septembra, ko smo obiskali ALPLES v Železnikih in opravili občni zbor v Škofji Loki. Na naše vabilo se je odzval tudi glavni direktor tov. Urh Ivan in nekateri upokojeni člani DIT.

30. septembra smo se v sončnem dnevu odpeljali skozi Selško dolino proti Železnikom. V ALPLESU so nas lepo sprejeli. Ogledali smo si tovarno ploskovnega pohištva, kjer izdelujejo predvsem sestavljeno pohištvo Triglav. Tovarna dela od aprila 1971. leta. Po tehnologiji je precej podobna našemu TOZD 2. Ker delajo lužene korpuse, imajo v liniji površinske obdelave vključen tudi stroj za luženje. Za vrata in robove uporabljajo folijo, kar jim poceni in poenostavi proizvodnjo. V letu 1976 so dosegli najvišji ostanek dohodka, najvišje osebne dohodke so dosegli tudi v polletju 1977 v lesni industriji Slovenije. To jim je omogočila uporaba cenejših materialov (folija), izredna konjunktura Triglava na tržišču in uvedba novega programa z višjimi cenami.

Imajo tudi industrijsko prodajalno, kjer prodajajo izdelke druge vrste.

Po obisku v ALPLESU smo se odpeljali v Škofjo Loko, kjer smo imeli občni zbor. Po običajnih formalnostih je predsednik upravnega odbora tov. Leskošek poročal o delu DIT in o delu upravnega odbora. Delo je bilo uspešno, vendar niso bile izpolnjene vse naloge, ki smo si jih postavili. Ker je bil spremenjen statut, je lahko član vsak, kdor dela na delovnem mestu, kjer se zahteva srednješolska izobrazba. S tem se je zelo povečalo število članov, in sicer na 123.

Med tem časom smo organizirali ogled IPOKA na Bakovniku, Beograjskega sejma in ogled tovarn v Bosni. Ni nam pa uspelo organizirati strokovne ekskurzije v tujino. Tov. Leskošek je pozval člane, da v razpravi dajo pripombe na delo upravnega odbora in predloge za bodoče delo. Med živahno razpravo so se izoblikovali predlogi: dvig strokovne ravni članov s strokovnimi ekskurzijami in s predavanji, sodelovanje članov pri investicijskih programih, več družbenega življenja med člani in omogočiti članom učenje tujih jezikov.

Razprave se je udeležil tudi glavni direktor in v njej nakazal razvoj podjetja, novih programov in investicij v zvezi s tem. Zaželel je čim več sodelovanja pri reševanju teh nalog. Pozval je člane, naj čim več sodelujejo pri razpravah in uvajanju zakona o združenem delu in drugem (sistemizacija, dohodkovni odnosi).

Na predlog kandidacijske komisije je bil izvoljen novi upravni in nadzorni odbor.

Upravni odbor: Švajger Boris, ing. Burger Franc, Bavčar Boris, Volčanšek Ivan, Vidmar Rezi, Pušnik Dušica, ing. Smole Srečo, ing. Marin Andrej, Razdevšek Milan, Štebe Franc in Komatar Filip.

Nadzorni odbor: ing. Kahne Alojz, ing. Škrinjarič Zvone, Leskošek Janko.

Ker je dolgoletni blagajnik DIT ing. arh. Sekavčnik Sonja zapustila našo delovno organizacijo, se ji je tov. Leskošek zahvalil za njeno delo in ji izročil darilo DIT knjigo »Njuno življenje«.

Po končanem občnem zboru so člani v prijetnem vzdušju in ob dobri zakuski nadaljevali z razpravo.

A. ROGINA

Zbori kolektiva so bili v Stolu po tozdih konec oktobra. Razpravljali smo o poslovanju v prvih devetih mesecih, o osnutku samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v TOZD in o pripravi osnutka samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in čistega dohodka.

Posamezni tozdi so imeli v dnevnem redu še dodatne točke: o sprejemu in potrditvi investicij, potrditvi predloga članov za inventurne komisije, sprejem samoupravnega sporazuma o stanovanjskih razmerjih in drugem.

(Zgoraj in spodaj — posnetka zbora delavcev v tozdu 4 v Mostah).

Vtisi s potovanja po Sovjetski zvezi

Nedavno tega sem imel redko priložnost, da obiščem Sovjetsko avtonomno pokrajino Karelijo in glavno mesto Sovjetske zveze Moskvo. Sovjetsko zvezo sem obiskal kot član delegacije republiškega odbora sindikata delavcev lesne industrije in gozdarstva.

Težko je spregovoriti o vtisih. Preveč se mi jih je nanizalo v tem kratkem času, v sedmih dneh, od katerih sta dva odpadla na potovanje z letalom in vlakom. Vsak vtis je glede na to, da sem bil v Sovjetski zvezi prvikrat, še posebno poglobljen.

Prepotovali smo v eno smer okoli 3600 kilometrov, 2500 z letalom in okoli 1100 kilometrov z vlakom. Z vlakom smo potovali iz Moskve skozi Leningrad do Petrozavodska — glavnega mesta sovjetske avtonomne pokrajine Karelije. Okoli 200 kilometrov smo potovali tudi z avtobusom po okolici Petrozavodskega.

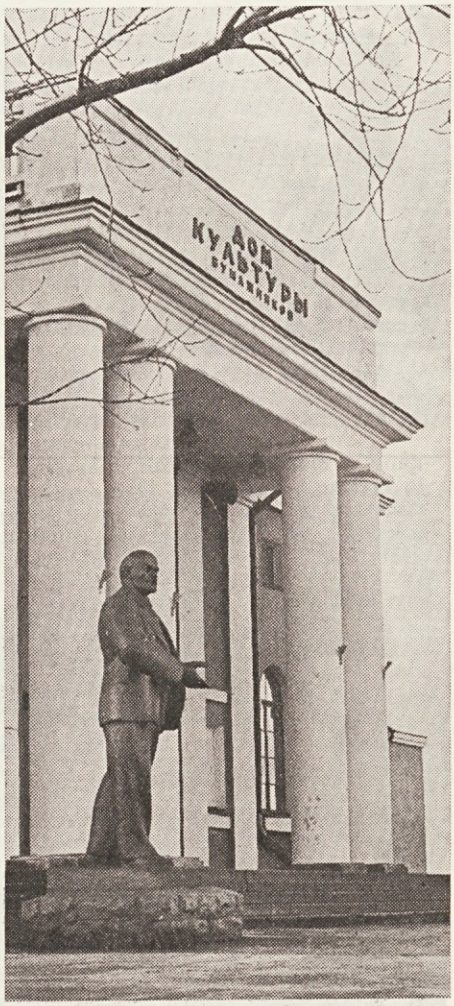
Značilno za pokrajino Karelijo je, da ima veliko jezer, lepih smrekovih gozdov, ki so obrobljeni z brezami (znamenita je karelijska breza, ki je zaščitena). Pokrajino prepredajo številne reke, veliko je zamočvirjenih ravnic. To je pravi raj za lovce in ribiče, nabiralce gob in jagodičevja, izletnike in tabornike. Avtonomna pokrajina Karelija leži severno od Leningrada, vzdolž meje s Finsko. Po velikosti meri dve tretjini Jugoslavije, ima pa okoli 740 tisoč prebivalcev. Dobra polovica je Rusov, ostali pa so Karelci in Finci. Največje in glavno mesto je Petrozavodsk, ki ga je leta 1703 ustanovil Peter Veliki. Mesto ima danes 200 tisoč prebivalcev in močno lesnopredelovalno industrijo. Glavna dobrina te dežele je les, močno pa je razvita tudi papirna, pohištvena in strojna industrija. Dobro je zastopano tudi gradbeništvo.

Obiskali smo najpomembnejše lesne tovarne v južni Kareliji. Pokazali so nam, kako in kaj delajo sovjetski delavci, kako živijo in s čim se ukvarjajo v prostem času. V tovarnah pohištva v Petrozavodsku smo videli način proizvodnje pohištva za široko potrošnjo, ki ga v Sovjetski zvezi še močno primanjkuje. Sindikalni delavci so nam povedali, kako je organiziran sindikat v SZ in kakšne so njegove naloge. Zelo so se zanimali, kako je to urejeno pri nas.

Ogledali smo si tudi papirni in celulozni kombinat v Kondapogi — lepem mestu v Kareliji. Tovarna je po obsegu proizvodnje velika približno za tri naše papirnice iz Krškega, v njej izdelujejo tretjino vsega časopisnega papirja za potrebe Sovjetske Zveze. V kombinatu so že v mesecu oktobru presegli letni plan. Delavci v tovarni so podarili ta svoj doprinos družbi, kot darilo ob praznovanju 60-letnice oktobrske revolucije. Do leta 1980 bodo proizvodnjo papirja podvojili. Poleg celuloze izdelujejo tudi ovojni papir in sami predelajo tudi vse lesne odpadke.

Ogledali smo si Dom kulture delavcev kombinata v Kondapogi. V njem imajo delavci na voljo gledališče, kinodvorano in knjižnico. V tej stavbi uprizarjajo odrska dela razne kulturne amterske skupine. V okviru doma je zaprto kopališče za delavske športne igre.

Tovarna ima tudi tri otroške vrtce. Oskrbnina je za naše pojme zelo nizka

in znaša okoli 2400 din letno. V vrtcu je 200 otrok, za varstvo pa skrbi 60 zaposlenih. Med njimi je tudi zdravnik, ki vsako jutro pregleda vsakega otroka ob sprejemu. Bolne otroke premeščajo v posebne bolniške oddelke.

Pokazali so nam izredno zanimivo zdravilišče, kjer s pomočjo zdravilnih blatnih kopeli in s pitjem mineralne vode, polne železa, zdravijo najrazličnejše bolezni ožilja, srca ter slabokrvnost in bolezni ledvic. Nege so posebno deležni delavci iz tovarn. Bolnik, ki dobi napotnico in se tu zdravi 24 dni, plača sam le neznatne stroške. Ostalo krije družba. Vojni invalidi ne plačajo ničesar.

Ogledali smo si kulturno in zgodovinsko dedišično tega dela Sovjetske zveze. Hodili smo tam, kjer je hodil najbolj znani ruski car Peter Veliki, ki je tod pred 250 leti odprl Rusiji pot na Belo morje. Spominov na tega carja, ki ga v Sovjetski zvezi omenjajo kot enega največjih Rusov, je v južni Kareliji veliko. Današnja industrija se je razvila iz tedanjih orožarn in ladjedelnic. Omenjeni car je zgradil tudi zdravilišče, kamor je sam pogosto zahajal. V bližini zdravilišča je muzej, v katerem so svečniki in stoli, ki jih je Peter Veliki sam izdelal v počastitev preboja na Belo morje.

V Petrozavodsku smo bili gostje v gostilni, v kateri so stregli tudi carju, zgrajena je bila leta 1703.

Bolj sveži in boleči so spomini v Kondapogi, na drugo svetovno vojno, ki je ta kraj močno prizadela, saj ni ostala cela niti ena hiša. Kondapoga šteje danes 40 tisoč prebivalcev in ima močno razvito industrijo.

Še zanimivost za nežni spol: na poti med Petrozavodskim in Kondapogo je farma plemenitih kožuharjev — srebrnih in polarnih lisic. Krzna sami ne predelujejo pač pa ga pošiljajo v Leningrad. Po ogledu Karelije smo se z vlakom odpeljali proti Moskvi. Poslovili smo se od izredno gostoljubnih prebivalcev Sovjetske zveze, ki domujejo ob Belem morju.

Po prihodu v Moskvo smo se nastanili v sindikalnem hotelu Sputnik. Že pri ogledu prej opisanih pokrajin nam je primanjkovalo časa, v Moskvi pa je to prišlo še bolj do izraza. Hoteli smo si ogledati znamenitosti Moskve, ki jih je nešteto, pa nam je uspelo, da smo videli le gradnjo olimpijskega mesta, v katerem bodo olimpijske igre v letu 1980. Največje doživetje našega obiska v Sovjetski zvezi pa je bil ogled Leninovega mavzoleja na Rdečem trgu.

Pred nizko marmornato palačo se je zgrinjala ogromno množica ljudi in si želela ogledati posmrtne ostanke velikega vodca oktobrske revolucije. Kot člani sindikalne delegacije iz Jugoslavije smo imeli pri ogledu prednost. V zaprtem prostoru, v katerem se vsako uro ob udarcu kladiva v zvoniku menjava častna straža, smo se srečali s prvim človekom Rusije, z borcem za svobodo, katerega ideje so spremenile in še spreminjajo svet. Bilo nam je tesno in toplo pri srcu. Teh občutij se ne da opisati, človek jih mora sam doživeti.

Na predvečer pred odhodom domov smo imeli s predsednikom lesne industrije in gozdarstva in njegovimi sodelavci še zadnji pogovor. Ruski predstavniki so nam neprikrito pripovedovali o svojem delu, težavah in izkušnjah ter uspehih. Marsikaj, kar smo izvedeli na tem tedenskem obisku, nam bo v korist pri prihodnjem delu.

A. Jeglič

TAKO KOT JE BILO

»Oprostite mojster, ker sem zamudila na delo. ‚Tamal' mi celo noč ni dal miru... Saj pravim, z mulcem so pa res težave!«

Franc Korošec prejel priznanje predsednika republike

Naš upokojenec Franc Korošec je prejšnji mesec prejel red zaslug za narod s srebrnimi žarki, s katerim ga je ob njegovi 70-letnici odlikoval predsednik republike.

Nagrajenca sem obiskal v njegovem novem stanovanju v stolpnici na Duplici. Dobro sva se poznala že prej in zato mi je bilo še toliko bolj prijetno ili k njemu. Prijazno me je sprejel in ko sem mu povedal, zakaj sem prišel, se je nasmejal s svojim značilnim smehom in dejal: »Ja, to je pa že stara stvar. Dogodki, pri katerih sem sodeloval in za katere sem sedaj dobil nagrado, so že davno minili. Saj vidiš, da sem star 70 let. Priznanja sem pa kljub temu zelo vesel. Nimam pa samo tega. Ti bom pokazal, koliko medalj in drugih priznanj še imam. Res pa je, da sem zadnjega najbolj vesel. Zato, ker mi ga je podaril predsednik Tito.«

Odhitel je k bližnji omari in položil predme na mizo toliko medalj, da sem se zares začudil. Tako skromen in preprost človek, pa tolikokrat nagrajen. Morda pa ravno zaradi tega. In zaradi veliko pripadnosti naši osvobodilni vojski med drugo svetovno vojno, iskrenega tovarištva, zaupanja, hrabnosti in iznajdljivosti.

V partizane je Franc Korošec odšel že leta 1942 v juliju. S partijo in partizani pa je že prej sodeloval. Ker je Notranjec in dobro pozna svoje kraje, je tudi med borce stopil na Kožleku nad Borovnico. Njegov komandant je postal France Popit — Jokl.

Franc Korošec, ki je pozneje dobil partizansko ime Garibaldi, je bil tri dni navaden vojak. Takoj nato je postal vodnik. Prevzel je vod s tridesetimi ljudmi. Veliko je sodeloval z narodnim herojem Tonetom Vidmarjem. V sklopu drugih oddeljenj je pomagal voditi operacije po Notranjski in še v letu 1942 postal komandir čete. V mesecu novembru istega leta je bila formirana Šercerjeva brigada in tedaj je postal član partije. Ves čas bivanja v partizanih pred tem pa je deloval kot njen delegat.

V prvem mesecu leta 1943 se je boril na Mokrcu z Italijani. S svojimi borci je bil nato poslan čez Kožlek, Rakitno in Vrhniko v Dolomite v Glavni štab po obutev za partizane. Izredno dobremu poznavanju krajev, dobrim odnosom z domačini in občutku, kje »smrdi« se mora zahvaliti, da je svoje ljudi vedno srečno pripeljal mimo pripravljenih zased.

Leta 1943 je Franc Korošec prevzel vodstvo bataljona, ki ga je prej vodil Tone Vidmar. Odslej je odgovarjal za več kot sto borcev. Po povelju Glavnega štaba so se umaknili na Dolenjsko proti Podturnu in Starim žagam, kjer so nadaljevali borbo z okupatorjem. Bil je v prvem bataljonu Šercerjeve brigade in sodeloval v njenem vodstvu.

Že v letu 1943 je bil Franc dodeljen v Vrhovni štab in sredi tega leta poslan v Bosno, v kraje, kjer je bil tudi tovariš Tito. Šel je s štiridesetimi partizani. Med potjo so bili obveščeni, da svojega namena ne bodo mogli uresničiti. Sovražnik je pripravljal ofenzivo proti narodnoosvobodilni vojski in že imel zasedena vzhodna področja. Vrniti so se morali v Slovenijo. Cela pot je trajala več tednov.

Po vrnitvi v domače kraje je bil poslan h generalu Mačku. Ta ga je obvestil, da je zaradi izrednega zaupanja in iznajdljivosti poslan v Bazo 20 v Kočevje.

Postal je komandant zaščitnega bataljona pri Centralnem komiteju in Izvršilnem odboru. Vestno je skrbel, da so v Bazo prihajali le zanesljivi ljudje. Skratka, nikoli ni bil prost. Ne podnevi in ne ponoči. S tovariši je moral obvladati teren ob kraju, ki mu je bil zaupan in tudi v širši okolici. Garibaldijevi dobri znanci in prijatelji so bili Kardelj, Kidrič, Leskošek, Marinko, Brecelj, Pijade in Ribar. Skrbel je tudi za zaščito partijske šole.

Franc Korošec je izšel iz partizanov kot kapetan.

Po vojni se je zaposlil v tovarni Stol. Postal je mojster na žagi in nato obratovodja žaginega oddelka. V letih 1948 in 1949 je za nekaj časa prekinil delo v naši tovarni in delal na ministrstvu za lesno industrijo v Ljubljani in bil sekretar na Gozdnem gospodarstvu v Ljubljani.

Po vrnitvi v Stol je opravljal delo skladiščnika v skladišču žaganega lesa, zadnja leta pred upokojitvijo pa je kot izredno dober mizar izdeloval vzorce v neserijski delavnici.

Tudi po vojni se je vključil v družbenopolitično življenje na Duplici. V pokoj pa je odšel leta 1962.

Predno sem se poslovil, sva se še za kratek hip pomudila pri njegovih letih v partizanih. Vprašal sem ga, če je bil v vojni kdaj ranjen, ko je bil udeležen v toliko spopadih s sovražniki. Posebno še zato, ker je izredno visoke in široke postave, to pa je v borbi lahko prava tarča.

Zopet se je veselo nasmejal: »Opraskan sem bil nekajkrat, kaj več pa ne. Sem pač imel srečo in »nos«. Pa težko se mi ni zdelo biti tam.«

Francu Korošcu — Garibaldiju ob prejemu visokega priznanja iskrene čestitke in v novem stanovanju še veliko zdravih let.

C. Sivec

»Zakaj pa najprej bereš zadnjo stran?«

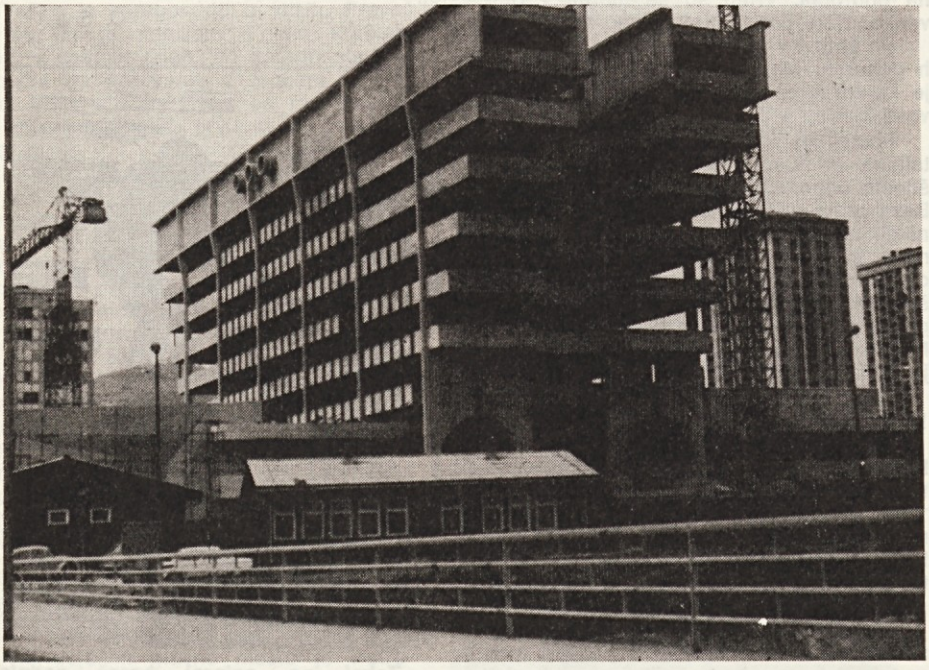
»Ker jo imam najraje!«

»Jaz pa nič več. Zadnjič je bila opisana neka ženska s slabimi navadami, pa so mi v našem oddelku rekli, da sem to jaz.«

Montaža v Sarajevu

V mesecu avgustu smo začeli z montažo na upravno poslovni stavbi Elektrogospodarstva Bosne in Hercegovine v Sarajevu. To je ena najbolj modernih stavb v Sarajevu. Stavba je iz armiranega betona, dva vzporedna trakta sta med seboj povezana s pomožnimi prostori in stopnicami. Po obsegu je to eden največjih objektov, ki jih opremlja Stol. Izdelali smo vse predelne stene, omare in vrata v pisarnah, strope pa montira neko zagrebško podjetje. V ilustracijo naj povem, da je v vsakem nadstropju ca. 110 t. m. sten, sestavljenih iz omar in vrat, vseh sten na stavbi pa je preko 2000 t. m.

Iz Stola je bilo dosedaj poslanih 6 velikih vagonov in 23 kamionov izdelkov in elementov. Kljub začetnim težavam montaža poteka po planu z naše strani. Največ težav smo imeli z razkladanjem vagonov in kamionov ter s transportom v nadstropja. Za ta dela smo angažirali neko sarajevsko podjetje, študentski servis in naše delavce.

Delovni pogoji za naše monterje so zadovoljivi. Pri montaži pa nam delajo tla največ težav. Obložena so z itisonom, ki je samo položen na betonsko podlago. Pri vsakem nameščanju omar se tudi itison premika, zato moramo vsako omaro ročno postaviti točno na določeno mesto. Zaradi tal moramo tudi vsa obžaganja, skobljanja ali vrtanja izvršiti na določenih mestih v vsaki etaži, ker se lesni odpadki težko čistijo iz itisona.

Precej težav imamo tudi, da ohranimo kvaliteto naših izdelkov, ker na stavbi dela trenutno preko 280 izvajalcev-monterjev in vsakemu je nekaj napoti, ali pa slabo pazijo na druge izdelke.

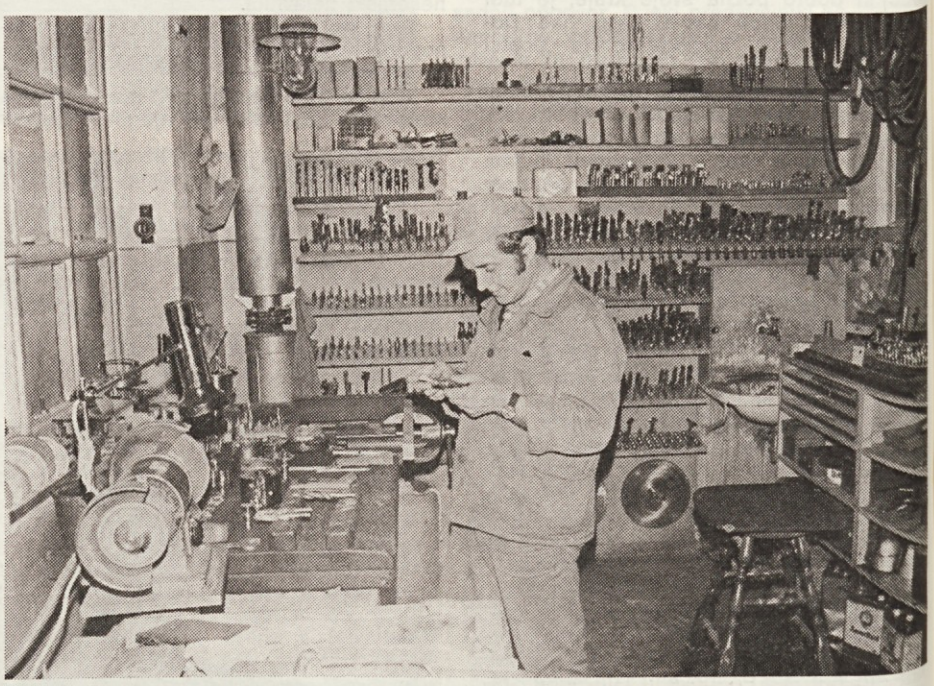
Rok za predajo naših del je 29. november, dosedaj smo končali in predali 6 nadstropij, ostalo je še eno, mezanin in pritličje. Stolovci smo se dobro vživeli v okolje, največ težav imamo z prehrano, ker je preveč začinjena in mastna, pripravljena pa je tudi prevečkrat z ovčjim mesom.

Za nami je glavni del montaže in upam, da bomo tudi ostalo končali do roka in primerno kvalitetno.

A. KIRBUS

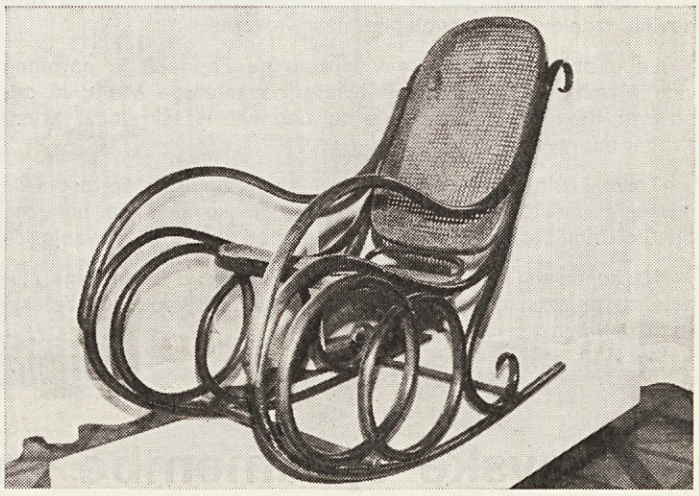

Brušenje rezil je v zadnjem obdobju postalo še zahtevnejše, ker so lesnoobdelovalna orodja izdelana iz novih materialov, ki dobro prenesejo daljšo dobo uporabe, kvaliteta obdelovancev pa je z uporabo takih rezil v primerjavi z nekdanjimi, neprimerno boljša. Tudi v industriji je še vedno veliko rezil, ki jih je potrebno ročno nabrusiti. Brusači, ki ta dela opravljajo, morajo biti dobri mizarji in imeti v »roki in očesu« natančno določitev sredin, naklonov in drugih zahtevnosti, ki določajo brezhibnost odreza v lesu.

Pri brušenju rezil za izdelavo masivnih stolov, kjer je oblika izdelkov zelo razgibana, je to še toliko bolj prisotno. Na takem delovnem mestu: v brusilnici stolarne dela že veliko let Kotnik Gregor iz Bakovnika.

Upognjeno pohištvo v kamniškem muzeju

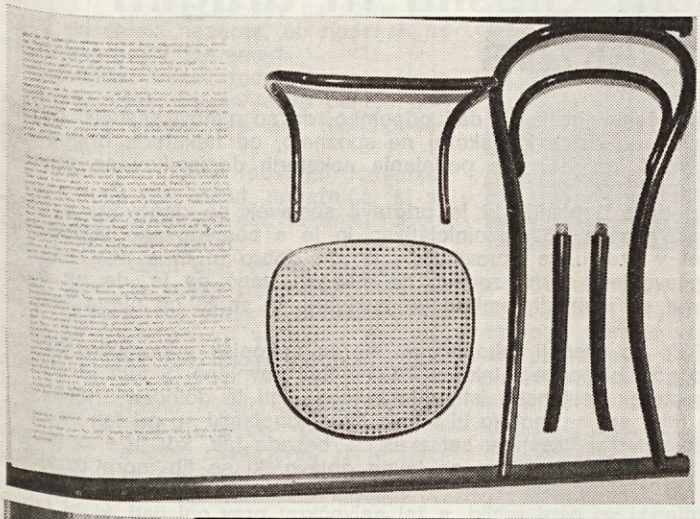

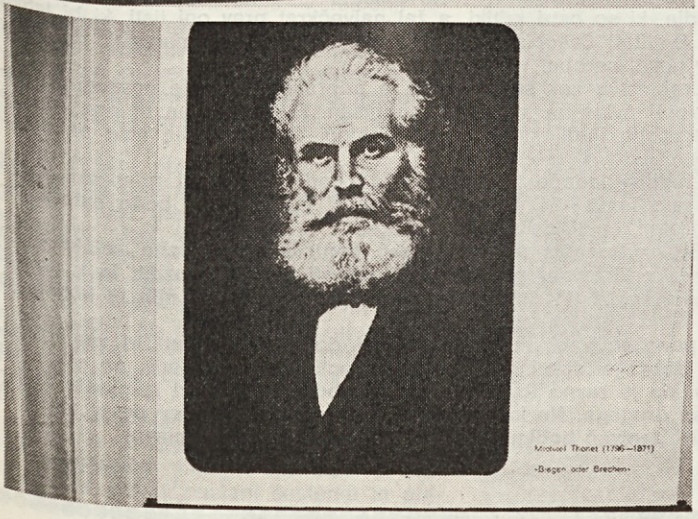
Gotovo ste se že velikokrat peljali v Kamniku po glavni cesti mimo Metalke in bežno opazili napis, ki vabi mimoidoče na muzej v Zapriškem gradu. Morda ste muzej že videli, mogoče pa je ostalo le pri obljubi: »Nekoč moram tudi to videti.«

Za vse tiste, ki si muzeja še niso ogledali, nekaj informacij in prijazno povabilo: čimprej obiščite lepo urejene zbirke v grajskih sobanah na Zapricah.

Z direktorico muzeja, dipl. arheologinjo Mirino Zupančič sva se v prvi polovici novembra pogovarjala o njenem varovancu in obiskovalcih, ki so si letos ogledali razstavljene predmete. Rekla je, da je letos obiskalo kamniški muzej okoli 3000 ljudi.

V spodnjih prostorih je trenutno odprta razstava Vrvarstvo na Slovenskem, ki natančno ponazarja izdelovanje vrvi iz naravnih materialov od nastanka te obrti.

Zelo zanimiva je razstava o NOV. Razstavljeno je partizansko orožje, ki so ga uporabljali prvi borci-delavci in kmetje iz naših krajev. Zelo veliko imajo razstavljenih povečanih fotografij o partizanskih akcijah in mučenju talcev v kamniškem okolišu.

Da ostanemo zvesti naslovu, naj nekaj več napišemo o razstavljenem upognjenem pohištvu. Razstavo je omogočila Industrija pohištva Stol in je odprta od leta 1969. Razstavljeno je nekaj novejših Stolovih izdelkov, seveda pa večjo pozornost pritegnejo starejši krivljeni kosi pohištva, ki smo jih pred desetletji tudi izdelovali v naši tovarni.

Prvi avtor teh zelo zanimivih in uporabnih izdelkov je Michael Thonet, Čeh, ki je umrl pred dobrimi sto leti. V muzeju imajo povečano fotografijo tega zelo nadarjenega izumitelja in mizarja.

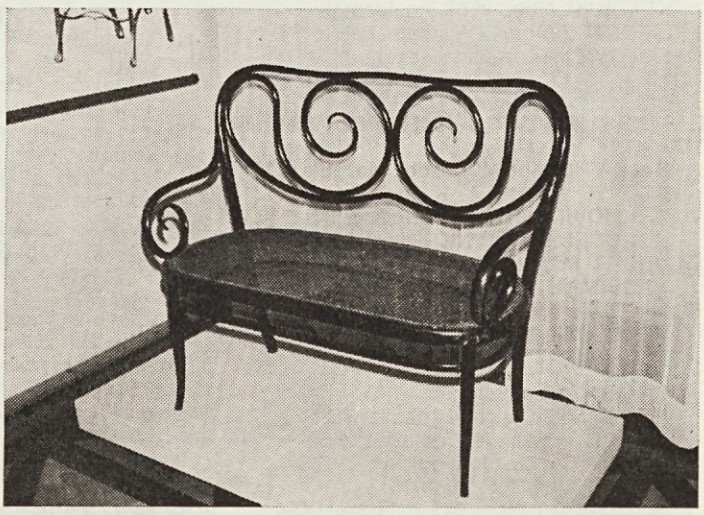
Thonet je del svojega življenja preživel na Dunaju in v zrelih letih postal pomembna osebnost. Pri izdelavi raznega krivljenega pohištva je napravil pravo revolucijo. Opustil je izžagovanje oblikovanih kosov pohištva iz masivnega lesa. Oblikovane dele je lepil iz furnirjev in tako dosegel manjšo porabo materiala, pri izdelkih pa veliko trdnost. Pri močno oblikovanih polizdelkih, kjer furnir ni več prenesel močnega upogibanja, je pripravljene furnirske liste najprej namočil v vodi in ukrivil v potrebne oblike. Nato pa material posušil in zlepil.

Ob Thonetovem portretu v muzeju je napis BIEGEN ODER BRECHEN. S tem je hotel povedati, da se izdelek, ki ga je ukrivil, ne bo zlomil. Znano je, da je Thonet na Dunaju v dokaz trdnosti svojih stolov metal te iz tretjega nadstropja na tlakovana tla in pri tem ohranil izdelke cele.

Še eno posebnost imajo Thonetovi stoli, ki so razstavljeni. Zelo udobno imajo oblikovan naslonjalni del. Pri naslanjanju človek ne čuti pritiska v hrbet, pač pa je oblika naslona skrbno prilagojena obliki hrbta.

Razstavljeni krivljeni izdelki, ki jih je Stol kasneje oblikoval času in uporabi primerno, zaslužijo vso pozornost še posebno

Nadaljevanje na 12. strani

Nadaljevanje z 11. strani

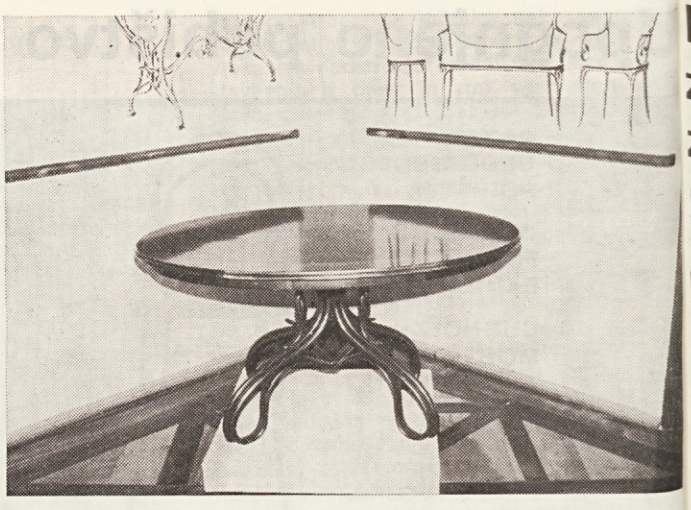
Stolovega kolektiva, saj je v teh izdelkih tudi dobršen del zgodovine izdelovalne tehnologije naše tovarne.

Lepo oblikovane izdelke v muzeju na Zapricah je potrebno videti. Tedaj se ti zastavi vprašanje, na katerega skoraj ni odgovora: Kako je bilo mogoče to napraviti s takratnimi primitivnimi napravami.

Tovarni Stol gre zasluga, da je krivljene izdelke postavila na varno mesto, kjer bodo vsakemu obiskovalcu, še posebno pa Stolovim delavcem, vedno na vpogled in v občudovanje.

Na koncu naj se zahvalim upravnemu osebju Zapriškega muzeja za prijaznost, posredovane podatke in ogled izdelkov, katerih dobršen del sega v zgodovino.

C. Sivec

Kadrovske spremembe za mesec oktober 1977

LASTNOSTI DELAVCA SO SI PRIDOBILI:

TOZD 1

VRANKAR Janez, NK delavec, PE-3
ZUPANČIČ Iztok, NK delavec, PE-4
BONIĆ Marija, NK delavka, PE-4
MEDIĆ Milan, strojni tehnik, PE-4
STANIĆ Slavko, NK delavec, PE-7
STANIĆ Andža, NK delavka, PE-7
DROLJC Jože, NK delavec, PE-7
ZORKO Franc, KV mizar, PE-8
ZORKO Marjana, NK delavka, PE-3
KOCEVSKI Rade, NK delavec, PE-7
KLEMEN Frančišek, NK delavec, PE-5
JURAČ Janez, NK delavec, PE-4

TOZD 2

KOSTADINOVSKI Žarko, NK delavec
ZORKO Branko, NK delavec
BURGAR Lojze, NK delavec

TOZD 3

POZNIČ Ida, NK delavka

TOZD 4

GORZA Vendel, KV mizar

TOZD 9

SAVIĆ-BOGATAJ Dubrovka, dipl. arhitekt, inženiring
ŽIVOJINOVIĆ Vesna, ekonomski tehnik, INTERIER Sarajevo

DSSS

KLADNIK Albin, dipl. ing. lesarstva
JUHANT Anton, KV avtomehanik, PE-2
KOLOVIČ Ivana-Jana, ekonomski tehnik

LASTNOST DELAVCA JE PRENEHALA:

TOZD 1

BALANTIČ Ana, KV izdel. les. galan., PE-5
DOLMOVIČ Jože, NK delavec, PE-5
KOROŠEC Bojan, NK delavec, PE-4
VOLER Stanko, NK delavec, PE-7
NADVEŽNIK Dragica, KV strojna šivalka, PE-7
VRBOVŠEK Vlado, NK delavec, PE-4
VSI NA LASTNO ŽELJO

KUBEC Jovan, vajenec
MEDIĆ Milan, strojni tehnik, PE-4
HOMAR Marko, NK delavec, PE-4
ŽIBERT Srečko, NK delavec, PE-3
ODŠLI V JLA
KOŽELJ Katarina, PO delavka, PE-4
KOSOVEL Marija, PK delavka, PE-6
UPOKOJENI

TOZD 2

URH Marjan, NK delavec, odšel v JLA

TOZD 4

JAGODIC Franc, lesni tehnik, odšel v JLA

TOZD 9

RAMIĆ Mustafa, ing. arh. INTERIER Sarajevo — na lastno željo

DSSS

BALOH Vinko, KV kovinostrugar, PE-2
ROZMAN-DROLJC Zdenka, dipl. pravnik
OBA NA LASTNO ŽELJO

KLADNIK Albin, dipl. ing. lesarstva — odšel v JLA

KADROVSKI SEKTOR

Sodelavcem Glasila in drugim članom kolektiva

Nekateri dopisniki našega glasila so dali pripombo, da so njihovi sestavki preveč popravljeni in se v nekaterih odstavkih skoraj ne spoznajo, od nekaterih bralcev pa je bilo slišati obratno, češ, da je način podajanja nekaterih dopisnikov na prenizki ravni.

Poglejmo stvar do dna: Dopisnik, ki je pripravil sestavek po dogovoru z uredništvom, kar je najčešči primer, ali samoiniciativno in je s posredovano informacijo ustvaril zainteresiranost v bralcu, je opravil delo dovolj dobro in bi s kakršnemkoli spreminjanjem in olepševanjem obrnil zadevo na slabše. Jasno pa je, da ne more vsakdo napisati sestavka na ravni diplomiranega novinarja in se to od njega tudi ne more zahtevati.

Nekateri dopisniki že ob predaji rokopisa ali morda tipkopisa pripomnijo, da naj se njihov prispevek po potrebi popravi, tako stilistično kot slovnično. S tem je seveda mišljeno, da ostane sestavek vsebinsko isti, odpravijo se mu le določene nejasnosti in dvoumnosti, ki take (kjer so) ne morejo iti v tisk. Drugi dopisniki so pri teh zadevah bolj delikatni in hočejo videti v časopisu sestavek do besede tak, kot je v originalu, ne glede če v vsem ne ustreza pravilom za javno objavo, ki se jih mora izdajatelj časopisa pridrževati.

V kolektivu so ljudje, ki so ostri kritiki, a žal največkrat prav oni tisti, ki bi lahko marsikaj prispevali h kvaliteti časopisa, pa tega namerno nočejo narediti. Kaj ni v takem načinu odnosov nekaj narobe.

Ni tudi prav, da uredništvo nek sestavek, ki je pripravljen, napiše povsem na novo. V tem primeru prvotni avtor ne more biti podpisan. Prav tako pa ni prav, da se kritizirajo sestavki preprostih ljudi, ki so po svoji moči delo opravili, niso pa toliko izobraženi kot drugi.

Uredništvo si bo tudi v bodoče prizadevalo, da bodo objavljeni prispevki pisani v poljubni obliki in vsem razumljivi. Prizadevalo pa si bo tudi, da bodo avtorji sestavkov, ki so tega potrebni, čutili, da se jim pomaga.

Vendar pa tudi Stolov časopis potrebuje več dopisnikov, ki bodo kolektivu še bolj neposredno in brez pridržavanj predočili aktualnosti po vseh tozdih in v tovarni kot celoti. Za tiste sestavke, ki jih delavci ne preberejo in zato od njih ni koristi, je škoda časa in papirja.

Uredniški odbor ponovno vabi vse tiste, ki ste dolžni informirati in vse druge, ki bi lahko marsikaj dobrega doprinesli v naš časopis, da v bodoče ne stoje ob strani. Prepričani smo, da je ravno to tisto, česar najbolj manjka pri izdajanju Stolovega glasila in ne česa drugega. Ne kažimo samo na napake tovarišev poleg sebe, ki največkrat niti niso krivi, temveč bodimo tudi na tem področju bolj delavni.

Uredništvo

Premalo zanimanja za Veliko planino

Stol ima na Veliki planini dve koči, ki bi lahko nudili prenočišče številnim našim delavcem ob preživljanju oddiha v gorskem okolju, v miru in na čistem zraku. Žal ni tako. Letos je bivalo v naših kočah manj kot trideset Stolovih delavcev s svojci.

Že nekaj mesecev je od tedaj, ko smo sklenili, da bi našim delavcem predstavili pot do Velike planine in prijetne gorske kotičke na Jamah pod Zelenim robom, kjer stojita naši koči, Zlato jabolko in Zlatica.

S prijetnima sogovornikoma in navdušenima planincema Maksom Štebetom, ki je v naši tovarni referent za rekreacijo in Janezom Repanškom, ki je že veliko let oskrbnik naših koč na Veliki planini, smo se odločili, da na hitro obiščemo planinski kraj nad Kamniško Bistrico.

Naš namen ni bil, da bi preživljali proste ure v dolinici pod gornjo postajo sedežne žičnice, temveč da bi za naše delavce zbrali potrebne podatke o preživljanju dopusta v hribih, predvsem pa bi jih skušali navdušiti, da se bodo tja res odpravili.

V strmino smo se odpeljali ob 12. uri. V zadnjem času odpelje ob delavnikih gondola s spodnje postaje na parne ure, vrača pa se na neparne, ob nedeljah pa vozi vsako uro v obe smeri.

Delavniški vozni red gostom gotovo ni najbolj všeč, saj se lahko peljejo gori ali doli le vsake dve uri, toda gneče kljub temu ni.

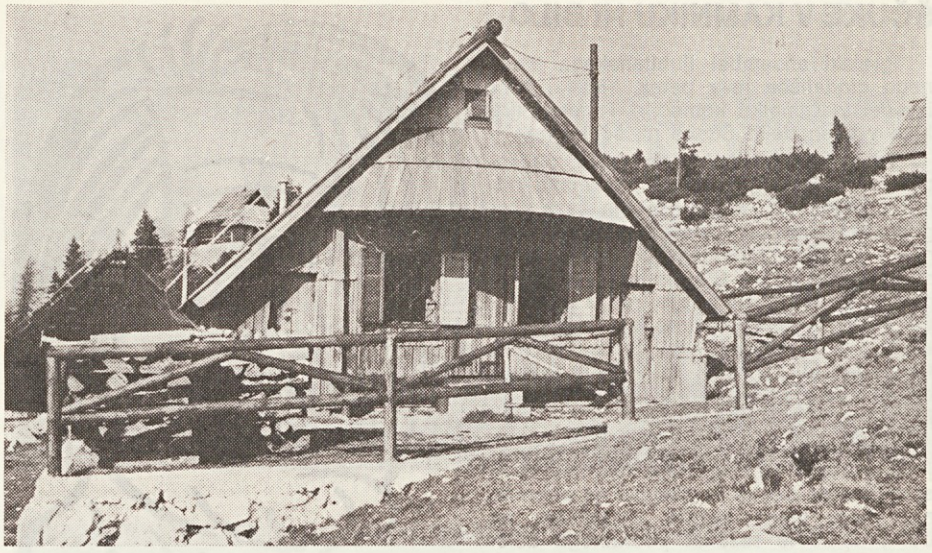
Vožnja do gornje postaje gondolske žičnice traja pet minut, sedežnica, ki se povzpne do Gradišča nad Zelenim robom pa vozi štirinajst minut.

Ko smo imeli obe vožnji navzgor pri kraju, smo že videli naši koči. Bili sta pred nami kot na dlani. V enakem času, ki je bil potreben za vožnjo v Planino, smo prišli peš do Zlatega jabolka in Zlatice.

Nečesa nismo mogli razumeti: Velika planina je od Duplice oddaljena le 14 km, pa je svet zase, svet, ki je tako zelo potreben številnim našim ljudem, a zanj ni pravega zanimanja. V letošnji jeseni so koče v glavnem prazne. In to pri tolikšnem kolektivu, kot je Stolov. Tudi med letom ni večjega povpraševanja. Le ob večjih praznikih je malo drugače in pozimi, če je primeren sneg za smučanje.

Ob našem obisku je bila Velika planina skoraj prazna. Samo posamezne ljudi smo videli med stotinami sedežev, ki so prazni nihali s sedežnice nad vrhovi smrek. Sonce pa je grelo in zlatilo rumena pobočja med zelenili iglavcev. Lesenjače so imele zaprta polkna in vrata, gorske steze so ostale nedotaknjene. Zares, pravi raj za današnjega človeka, vendar se ta za biser nad Kamnikom ne zmeni.

Naši koči sta lepo urejeni. V Zlatem jabolku je prostora za sedem oseb in stane štirideset dinarjev na dan. V Zlatici pa se zlahka nastani šesterka in plača na dan trideset din. Obe koči imata

preskrbljena drva za kurjavo in vodo. Tudi kuhinjska posoda in jedilni pribor je na voljo. Plinske svetilke bodo še ta mesec pripravljene za uporabo. Koči sta lepo zavarovani z ograjo, da turistov v poletnem času ne more motiti živina.

Naj še enkrat priporočimo Stolovi koči na Veliki planini našim delavcem. Ob zmernih stroških boste v njih preživeli pravi planinski dopust. Le odločiti se morate sami. Kmalu!

C. Sivec

ŠČUKE V KAMNIKU NI BILO

Igralski ansambel Ljubljanskega Mestnega gledališča je v petek, 18. 11. 1977 izvedel v Kamniku komedijo Toneta Partljiča v dveh delih Ščuke ni, ščuke ne.

Ta izredno zanimiva komedija, ob kateri se nekateri zgražajo, obravnava odnose, ki so vzeti iz današnjega časa. Dogodki, ki se odvijajo na odru, bi se lahko godili marsikje. Pisatelju Partljiču, ki je sedaj dramaturg v Slovenskem narodnem gledališču v Mariboru, prej pa je prepotoval našo ožjo domovino kot učitelj, so ljudje v več krajih po Sloveniji rekli, »Tako je tudi pri nas.« Vidi se, da Partljič dobro pozna odnose med ljudmi in jasno je tudi, da se to upa povedati.

Vsakokrat, ko je ta komedija uprizorjena, požanje pri dobršnem delu občinstva spontano priznanje in gledalci se prisrčno nasmejejo malo čudnim dogodkom na odru, ki so le rezultat podtalnega delovanja posameznikov, včasih pa tudi pretiravanja sicer poštenih ljudi.

Morda se še spomnimo slovenskega filma Vdovstvo Karoline Žašler in Partljičevih televizijskih iger. Vsa dela so posegla globoko v naše življenje, vsa so bila obarvana z iskrivim humorjem, vsa pa so bila v končni fazi tudi tragična, le da se tega zadnjega marsikateri gledalec ne zaveda. Občinstvo se smeji komičnim situacijam, ki jih avtor lahkotno povezuje in zapleta in vsakdo od gledalcev si misli: taki so, jaz pa nisem. Pa vendar mora biti tudi nekaj teh ljudi, katerih nepravilnosti v življenju skušajo igralci ponazoriti na odru, pod odrom. V vsaki dvorani.

Vendar ni namen, da bi pisali o tem, saj je delo vendar komedija, komedijam pa se smejimo, posebno če so dobre.

Komedija Toneta Partljiča Ščuke ni, ščuke ne, ni po literarnih merilih na najvišji polici, tudi pisateljev namen ni tak. Je pa prijetna, vedra in duhovita. Pa malo spolzka. Vendar, zakaj bi se zgražali nad tistim, kar je v življenju.

Pisatelj Tone Partljič, kot ga je videl karikaturist Borut Pečar

Ščuke v Kamniku ni bilo. Če bi bila, bi napravila red. Ostali so samo krapi, ki imajo radi mir in ugodje. To misel so prinesli ljubljanski igralci s seboj. Če je niso nesli nazaj, so svoj prihod opravičili.

C. Sivec

ŠAHOVSKE NOVICE

V nedeljo, 9. 10. 1977, je bilo na Duplici letošnje sindikalno posamezno šahovsko hitropotezno prvenstvo za območje občine Kamnik. Tekmovanja se je udeležilo le 14 šahistov iz 6 kamniških delovnih organizacij. Po triurnih ostrih bojih je po pričakovanju zmagal mojstrski kandidat Marjan Karnar iz Stola, ki je premagal vse svoje nasprotnike. Drugi je bil Bavčar Boris z enajstimi točkami, tretji pa Trebušak Tone z 10,5 točkami. Prvoplasirani trije tekmovalci so člani naše delovne organizacije in so za osvojena mesta prejeli diplome in medalje. Četrti je bil Vuksanović iz Kemične industrije Kamnik, peti pa Ravnikar iz Stola.

Med prvimi petimi najboljšimi sindikalnimi šahisti v občini Kamnik so torej štirje tekmovalci naše tovarne, kar je nedvomno izreden uspeh, saj sta člana kamniške šahovske reprezentance, prvokategornik Bračič iz tovarne Titan in tretjekategornik Krivorotov osvojila mesti v drugi polovici razpredelnice.

Po končanem tekmovanju je predstavnik Občinskega sindikalnega sveta tov. Sedušak podelil diplome in medalje najbolj uspešim tekmovalcem in se zahvalil šahistom Stola za odlično organizacijo tekmovanja.

B. BAVČAR, ml.

V počastitev letošnjih TITOVIH JUBILEJEV je bilo 23. in 24. 10. v Zdravilišču Rogaška Slatina 8. sindikalno šahovsko hitropotezno prvenstvo Slovenije za posameznike in posameznice.

V zdraviliški dvorani, kjer se je odvijalo tekmovanje, je nastopilo 151 igralcev in 6 igralk, ki so bili razdeljeni v tri grupe.

V prvi grupi so nastopili mojstrski kandidati, prvokategorniki in drugokategorniki.

V drugi grupi so nastopili tretjekategorniki, četrtokategorniki in brezkategorniki.

V tretji grupi so nastopile šahistke.

Stolovo zastopstvo je bilo letos bolj številno kot prejšnja leta. Nastopilo je 8 igralcev, ki smo s svojimi uvrstitvami upravičili nastop na tem tekmovanju.

V prvi grupi so nastopili mojstrski kandidati Karnar Marjan, prvokategornik Bavčar Boris — mlajši in drugokategornik Bregant Slavko.

V drugi grupi so nastopili: Breginc Marjan, Pogačnik Janez, Krivorotov Stane Lanišek Cveto in Vidovič.

V prvi grupi skupine je mojstrski kandidat Karner Marjan delil drugo do tretje mesto, kar je izreden uspeh na takem tekmovanju. V prvi grupi druge skupine je Bavčar Boris mlajši dosegel svoj največji hitropotezni uspeh, saj si je delil prvo do drugo mesto s Kajnikom.

V prvi grupi tretje skupine si Bergant Slavko deli tretje do peto mesto, kar je tudi njegov največji uspeh na takem tekmovanju.

Ostali šahisti Stola pa so igrali v B grupi prve skupine in bili med prvo polovico, kar je tudi lep uspeh.

Zmagovalec 8. sindikalnega hitropoteznega prvenstva Slovenije je postal Franc Pešec — Prometna sekcija Celje, ki je zbral 10,5 točk. Drugo do tretje mesto si delita Karnar Marjan — Stol in Zorko — Železarna Jesenice (9,5 točk).

Kljub uspehom, ki jih dosegamo na republiškem, zveznem in mednarodnem merilu) pa se čutimo šahisti Stola zapostavljeni glede na druga sorodna podjetja, katerim vodstva podjetij in samoupravni organi nudijo več razumevanja.

S. Bergant

»Ali imajo vajo civilne zaščite?«
»Ne! Avtobusa, ki jih druge dni pripelje na delo, danes ni bilo. Pa si tako pomagajo!«
(Na Duplici 12. 11. 1977)

Kaj pa ostali?

Po dobrem letu dni smo se zopet dobili in se udarili. Kdo in kje, se boste morda vprašali. Športniki iz tozda 2 in tozda 9.

Že lansko leto so nas fantje in dekleta iz prodaje izzvali na dvoboj na petih različnih bojnih (beri športnih) področjih. Izziv smo sprejeli in ga tudi izvedli do konca.

Lansko leto so fantje iz prodaje rekli: »Imeli ste srečo. Drugo leto pa bo drugače.« »Mogoče,« smo rekli takrat. Pripravljal pa se za naslednji dvoboj tako in tako ni nobeden. Pa vendar smo težko čakali tisti dan, ko smo si zopet začeli meriti moči.

Najprej smo se zbrali v avli kina na Duplici, kjer so se bili zagrizeni boji za zeleno mizo (pa ne tisto »ta pravo«, ki jo imajo nekateri profesionalni klubi in razne zveze) z loparji in belimi žogicami. Po dobri uri in pol zagrizene igre je tozd 9 slavil svojo prvo zmago.

»Dobro,« smo rekli. »Bomo videli, kaj bo jutri?«

Na vrsti je bilo kegljanje. Toda pojavili so se problemi. Prvo damo kegljanja smo dobili brez zapletov. Čeprav poročena in mati, si je brez obotavljanja vzela uro časa in šla odločno v boj za zmago tozda 2. Toda kje dobiti drugo? Ena pravi »nimam časa«, druga ne keglja, pa tudi sicer nima časa, tretja ne more zaradi drugih vzrokov. Oh, te ženske in ta nesrečni čas! Na kraju nam je uspelo dobiti tudi drugo predstavnico nežnega spola (kegljala je prvič). Tekma je bila odločena v korist tozda 2, rezultat je bil izenačen 1:1 po disciplinah.

Naslednji dan smo sedli za šahovnice. Nekateri samo neuradno. Šah je najmočnejša disciplina tozda 9.

Kljub temu, da so fantje iz prodaje že po pičlih desetih minutah vodili s 3:0, nismo popustili. Rezultat 2:1 za tozd 2.

Na strelnih linijah je tozd 2 slavil svojo tretjo in najbolj prepričljivo zmago, saj je nasprotnike premagal za več krogov, kolikor jih nastrelja zares odličen strelec.

Kljub temu, da je tozd 2 povedel z rezultatom 3:1 in tako odločil dvoboj v svojo korist, pa smo vsi najbolj nestrpno pričakovali začetek nogometne tekme. Tekma sicer ni bila na ravni kakšnega dvoboja I. zvezne nogometne lige (ali pa tudi), le eno je gotovo — bila je izredno borbena in fair, saj sodnik sploh ni imel težkega dela in tudi kartonov mu ni bilo treba uporabljati.

Ekipa tozda 2 je kot favorit proti zelo razigrani in borbeni ekipi prodaje po eni uri igre komaj izsilila remi in šele po streljanju sedemmetrovk odločila rezultat v korist prvega.

Po končani tekmi je predsednik IO sindikata tozd 2, tov. Bojan Štupan, predal prehodni pokal že drugič zmagoviti ekipi tozda 2 in ji zaželel še nadaljnjih uspehov v tem tekmovanju ter nas povabil na zakusko. V prijetnem razpoloženju in sproščenem pogovoru smo ugotovili marsikatero dobro in tudi pikro na račun tekmovanja.

Vsi nastopajoči pa smo bili in smo še prepričani, da takšna zvrst tekmovanja ni koristna le kot telesna aktivnost, ampak tudi kot duševna. Saj ni lepšega, kot če človek po osemurnem delavniku v tovarni sprosti živce in si z aktivnim počitkom krepi dušo in telo; kot temu pravimo.

Vsi, iz tozda 2 in tozda 9 smo prepričani, da takšna oblika spoznavanja ljudi med seboj ni samo koristna, ampak tudi potrebna. Saj točno vemo, da je naš kolektiv vedno večji in ima zaposlenih vedno več ljudi, ki pa so razkropljeni po raznih tozdih izven matične tovarne. Zato nič čudnega, da se na raznih sestankih in prireditvah debelo gledamo in sprašujemo »kdo je pa ta«, ali pa »od kod si«.

Bilo je kar precej predlogov za nadaljnji razvoj takih tekmovanj. Eden od teh je, da v bodoče organiziramo tekmovanje med vsemi tozdi, drugi je zopet za to, da se tozd 2 in tozd 9 združita in izzoveta »ostali svet« (preostali kolektiv). Pa zopet tretji, da to nadaljujemo tudi pozimi. Mi smo ZA, kaj pa ostali: upam, da ne boste spali! Pridite se spoznavat med seboj na lep, sproščen, športen način. Pa brez zamere. Prihodnje leto pa kličemo vsem tozdom nasvidenje.

Nasprotniki, pa vendar prijatelji pred tekmo na igrišču ob Interieru na Duplici (zgoraj).

Težko je napraviti dober posnetek nogometne tekme z navadnim objektivom. Snemalec v samem igrišču ne sme stati, ker s tem krši nogometna pravila. Posnetek izven obrobne črte je pa oddaljen in igralci so na sliki preveč pomanjšani. Spodnji posnetek igre med tozdom 2 in tozdom 9 je bil napravljen z razdalje 50 m z novim teleobjektivom. Igralce je optika močno približala in ljubitelji nogometa bodo ob tej sliki nedvomno uživali. Lepo je viden »ples« navdušenih amaterjev ob okroglem usnju.

Še rezultati:

Namizni tenis:		
tozd 9 — tozd 2	5:4	1:0
Kegljanje:		
tozd 9 — tozd 2	885:910 keg.	0:1
Šah:		
tozd 9 — tozd 2	3,1/2:4,1/2	0:1
Streljanje:		
tozd 9 — tozd 2	517:710 krogov	0:1
Nogomet:		
tozd 9 — tozd 2	1:2	0:1
Končni rezultat		1:4

F. BAUMAN

Njihova jesen

Jakob in Johana sta delala v isti tovarni. Naključje je naneslo, da sta se oba upokojila isto leto, le mesec dni je bilo vmes.

»Sedaj bova zaživela šele pravo življenje,« ji je rekel Jakob nekega večera. »Mislim, da se bova končno lahko malo odpočila.«

»Prav imaš,« mu je odvrnila žena. »Do sedaj se pravzaprav niso preveč brigali za naju, ker sva bila bolj tiha in neopazna, toda pokoj so nama le namenili. Kot vsem drugim. Nekje smo torej čisto enaki.«

Od odhodu iz delovne organizacije jima je tovarna podelila denarno nagrado, povrhu pa sta vsak posebej dobila še praktično darilo. Tudi sodelavci so se ju spomnili in so jima kupili nekaj za spomin na tovarno. Onadva pa sta dala za pijačo, kot se to pač dela, čeprav nista nikdar zvrnila več kot kozarček.

»Vidiš, kako naju imajo radi,« je Jakob zvečer pokaral Johano. »Toliko sva dobila, kot bi bila na ne vem kako visokem položaju.« Johani je bilo kar malce nerodno, da je sploh kaj nergala.

Ko sta prvič ostala oba doma, sta šele začutila, kako je biti upokojenec. Kar več mesecev sta potrebovala, da sta se privadila. V začetku sta se redno še vedno zbujala ob pol petih, jedla sta takrat, ko je bila malica v tovarni, pogovarjala sta se o sodelavcih, kakor da se ne bi nič spremenilo... Le počasi, počasi sta spreminjala svoj delavnik, kot bi počasi trgala dolgoletne vezi.

»Pravzaprav tudi upokojenec ni biti lahko,« si je večkrat zamrmral Jakob.

* * *

Ko se je ulila ploha, je Tina hitela podstavljati čebre, sklede in drugo posodo. Jernej je godrnjal, da bi dež lahko še nekaj časa počakal.

»Če v nedeljo pride Miha,« se je zamislila Tina ob misli na sina, »bo moral kljub nedelji na streho. Nekega dne bo toliko lukenj, da nam bo zmanjkalo posode.«

»Daj, daj,« je zamahnil Jernej z roko. »Kar nariši si ga, Miha. Prav marajo otroci za naju. Pobrali so, kar so mogli odnesti, stara dva pa naj delata, kar hočeta. Še na pogreb ne bo vseh.«

»Ne govori tako neumno!« je zmajevala Tina z glavo. »Saj naju imajo radi, toda ne utegnejo. Mladim se danes vedno nekam mudi. Midva tega pač ne razumeva.«

»Saj, saj!« je živčno požugal s prstom Jernej. »Prebeliti bi tudi bilo treba in zamenjati podnice. Nič ne bi bilo narobe, če bi nama kdo naklal drva. Včasih je vsaj Lojzek prišel, zdaj še njega ni.«

»Bodo že prišli,« je prikimala Tina. »Če ne ta mesec, pa ob novem letu. Še vedno so prišli voščit, posebno še, če sva imela krvavice.«

* * *

Ko je Janez počasi krevsal proti domu, ga je žena Lojzka čakala že na pragu. Zelo jo je zanimalo, kako je bilo to leto v tovarni, kaj je novega in še sto drugih stvari, ki sta jih potem več mesecev predelovala do vseh podrobnosti s tisočerimi možnostmi.

»Pozen si,« mu je dejala ob prihodu brez očitanja v glasu. Takoj je ugotovila, da je popil nekajkrat po dva deci, saj se je nekam skrivnostno smehljal.

»Ha, ko bi ti videla, kakšen nov obrat imajo!« je vsklikil on. »Napredujejo pa, napredujejo. Letos bodo zvišali proizvodnjo za 34 %, ker imajo nove stroje v tem novem obratu.«

»Torej bodo zvišali tudi pokojnine?« so se zablestale Lojzkine oči, saj je morala z 210 jurji preživljati oba že dolgo časa, ko pa so bili otroci še doma, je vedno nekaj prihranila tudi zanje, čeprav je bila takrat pokojnina še manjša.

»Tovarna in pokojnina nimata nič skupnega,« se je popraskal za ušesi Janez. »Pokojnina gre s čisto drugega kupa. — Ampak, ko bi ti videla, kakšno dvigalo imajo.«

»Daj, stopi brž noter in vse povej!« ga je prijela za roko in ga popeljala v kuhinjo.

»Vse se ne da povedati. Tri dni bi si moral ogledovati vse prostore, da bi jih natančno pregledal.«

»Ali vas bodo drugo leto spet povabili?«

»Seveda. In tudi pogostili nas bodo, tako kot letos.«

»Ali si govoril s kakšnim starim znancem, ki je delal zraven tebe?«

»Vidiš, pa res nisem nobenega srečal,« se je začudil Janez. »Ljudje se hitro menjajo. Saj so me komajda še poznali.«

* * *

»Nocoj bom prav gotovo umrla,« je pogledala Franca svojega moža navzkriž z belimi, da se je kar ustrašil.

»Če bi imela voljo, bi že zdavnaj,« ji je odvrnil Polde.

»Najbolje je, da kar takoj greš po zdravnika, morda me bo še rešil,« je rekla Franca s skrhanim glasom, da je bilo videti bolj dramatično.

»Kar naprej pa že ne bom letal po zdravnika,« je vzrojil Polde. »Celo nočno omarico že imaš zdravil, pa si še vedno tik pred smrtjo. Misliš, da me bo spet zdravnik nadrl, ko ga po nepotrebnem vznemirjaš sredi noči.«

»O, bogpomagaj, kam sva prišla!« je zastokala Franca. »Zdaj mi že ti več ne verjameš, da bom zares umrla. Torej me nimaš niti kanček več rad.«

»Raje umolkni, da se ne bi preveč razburila. Skuhal ti bom kamilice, pa bo.«

»Pa še malo medu daj vanje, za srce. Boš videl, da bom neke noči, mogoče že nocoj, mirno zaspala, zjutraj pa se ne bom več zbudila.«

»Potem bo vsaj mir,« je polglasno zamrmral Polde in hitel kuhati kamilice. Ženina bolezen ga je pravzaprav držala pokonci. Če ne bi bil neprestano na nogah, bi že zdavnaj za vedno odšel.

* * *

Pod nogami je šelestelo jesensko listje. Klemen je počasi stopal po parku, saj je vedel, da se mu nikamor ne mudi. Sonce je poševno metalo žarke skozi porumenele krošnje. Na polju so se nemirno spreletavale ptice.

Pogledal je na uro. Šele četrt čez štiri. Do televizijskega programa je še dobro uro. Morda bi začel brati novo knjigo. Doma ima mleko, kruh tudi. Saj res, moral bi kupiti nove rokavice! To bo storil jutri. Vidiš, saj je še zmeraj za kakšno delo.

Vanj se je zaletel fantiček. Klemen ga je zadržal in ga mislil objeti. Izmuznil se mu je iz roke in odhitel čez park. Ko bi imel vsaj kakšnega vnuka! Hm, kako je neumen! Če ni bil oženjen in ni imel otrok, tudi vnukov ne more biti. Res se že stara, da mu gredo take misli po glavi.

Obrnil se je v nasprotno smer. Listje, zlato listje vsepovsod... Kot bi ga narava nalašč pozlatila, da je jesen lepša. Tako lepo se je sprehajati po jesenskem parku, pa četudi je sam. Iz podjetja se ne spomnijo več nanj, svojih nima, prijatelji so pomrli.

Eh, je zamahnil z roko. Kaj pa mi je hudega. Tako lepe jeseni kot je bila letos, že dolgo ni bilo. Povsod torej ni pozabljen, saj se je narava letos posebno spomnila nanj.

C. S.

Izdaja v 2000 izvodih Industrija pohištva STOL Kamnik. Glasilo urejajo — glavni urednik Ciril SIVEC, odgovorni urednik Alojz ŠVIGELJ in člani uredniškega odbora: Srečo SMOLE, Franc JUVAN, Peter PLEVEL, Boris BAVČAR, Matjaž DRČAR in Maks FLIS. Lektor: Ivan SIVEC. List izhaja vsak mesec in ga prejemajo sodelavci STOLA brezplačno. Natisnila TISKARNA LJUBLJANA v Ljubljani.
Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421-1/72